

Сьогодні

Урок
№10

Антонімічні префікси й суфікси

Мета: удосконалити знання учнів про суфікси та префікси; вчити визначати у словах суфікси й префікси; ознайомити із однокореневими та різнокореневими антонімами; розвивати навички читання; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Сонце встало-запалало,
І дітей всіх привітало...
Добрий ранок, сонечко!
Добрий ранок, діточки!
Добрий ранок, квіточки!
Хай цвіте лужочок
І шумить гайочок...
Будем дружно працювати,
Щоб змогли на всі питання
Повні відповіді дати.

❖ Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся більше про **антоніми**, а також про **суфікси й префікси**, що мають **протилежне значення**.

Сьогодні

Перевірка домашнього завдання

Будова слова

Слова складаються з основи і закінчення або тільки основи.

так

Основа слова – це частина слова із закінченням.

ні

Суфікс – значуща частина слова, що стоїть після кореня.

так

Закінчення – незмінювана частина слова.

ні

Префікс – це частина слова,
що стоїть після кореня.

ні

Слова бувають змінні та
незмінні.

так

Незмінні слова не мають
закінчення.

так

До незмінних слів належать
прислівники.

так

Робота із
підручником
«Українська мова»
Н. Голуб та ін.,
с. 18-20.

Дивови́жа

1. Що називають антонімами?
2. Чи може бути прикметник антонімом до іменника?
3. Чи можуть бути слова *черствий, зів'ялий, брудний, застояний, давній, втомлений* антонімами до прикметника *свіжий*!

1. Які префікси й суфікси мають антонімічні пари?
2. Які є види антонімів?
3. Навіщо нам потрібні антоніми?

**Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.**

Сьогодні

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

Запишіть слова. За якою ознакою їх об'єднано в пари? Що спільного і відмінного між цими парами слів? Якими зі слів ви послуговуєтеся часто, а яких — уникаєте? Чому?

Бадьорий — зморений, зачинити — відчинити, квапитись — гаятись, будень — свято, приклеїти — відклеїти, вдихати — видихати, досвіток — смеркання, прив'язати — відв'язати, прихилитися — відхилитися, дошкульний — приятний, навантажити — розвантажити, доброзичливо — вороже, довоєнний — післявоєнний, дебелий — кволий, дивний — звичайний, зацвітати — відцвітати.

Антоніми допомагають чітко розрізнити поняття, висловити протилежні думки, яскраво й образно показати різні явища. Антоніми бувають **однокореневі** (зацвітати — відцвітати, полюбити — розлюбити) й **різнокореневі** (гарний — потворний, глибоко — мілко).

Різнокореневі антоніми, протиставляючи предмет, дію чи ознаку, вказують на їхню несхожість, відмінність.

Однокореневі — переважно протиставляють якусь рису, ознаку, особливість: морозець (слабкий, лагідний) — морозище (сильний, щипучий), гіркенький (слабо виражена ознака) — гіркущий (надто гіркий).

Антонімічні префікси й суфікси збагачують та урізноманітнюють наше мовлення, показують неймовірні можливості нашої мови.

Запишіть слова. Виділіть ті частини, якими вони різняться.
Яка роль префіксів і суфіксів у словах?

Наземний — підземний, замкнути — відімкнути,
відгвинтити — пригвинтити, чобіток — чоботище,
вмикати — вимикати, дідусь — дідуган, хлопчик —
хлопчисько, зсувати — розсувати, недоважити —
преважити, невеликий — превеликий, прихід —
відхід, морозець — морозище, козаченько —
козачище, дошкільний — післяшкільний, загадка —
відгадка, довгесенький — довгезний, старенький —
старезний, прилетіти — відлетіти, вхід — вихід,
надводний — підводний, влетіти — вилетіти, загорнути
— розгорнути, заморозити — розморозити,
недооцінювати — переоцінювати, вилізти — злізти,
вітерець — вітрище, ручка — ручище.

Наземний — підземний, замкнути — відімкнути,
 відгвинтити — пригвинтити, чобіток — чоботище,
 вмикати — вимикати, дідусь — дідуган, хлопчик —
 хлопчисько, зсувати — розсувати, недоважити —
 переважити, невеликий — превеликий, прихід —
 відхід, морозець — морозище, козаченько —
 козачище, дошкільний — післяшкільний, загадка —
 відгадка, довгесенький — довгезний, старенький —
 старезний, прилетіти — відлетіти, вхід — вихід,
 надводний — підводний, влетіти — вилетіти, загорнути
 — розгорнути, заморозити — розморозити,
 недооцінювати — переоцінювати, вилізти — злізти,
 вітерець — вітрище, ручка — ручище.

**Випишіть по три пари
антонімічних префіксів і суфіксів,
доберіть
по два приклади антонімів із
НИМИ.**

1. Світ підтримує Україну й захоплюється дивовижною звитягою її захисників та захисниць. 2. Художники з Київщини вивезли до Чернівців 18 дивовижних полотен, що пережили влучання ракет, окупацію, бачили всі звірства окупантів. 3. Веселівська селищна бібліотека для дітей відкриває виставку «Дивовижний світ книжковий». 4. Верховина. Загадковий і магічний куточок Карпат. Саме там, серед містичних лісів, величних гір та швидких річок заховалася хатинка, куди раз на рік перед святом Івана Купала приходив справжній мольфар і деякий час там жив.

- 1) Що означають слова «дивовижа», «дивовижний»? Що буває дивовижним? А що вважаєте дивовижею ви?
- 2) Про які дивовижні речі йдеться в реченнях?
- 3) Чому весь світ назвав український народ дивовижним?
- 4) Знайдіть слова, до яких можна дібрати однокореневі антоніми.
- 5) Доберіть, визначте, що в них протиставляється.

ЩОДЕННІ 5

(Daily 5)

Читання для себе

Читання для когось

Слухання

Робота із словами

Письмо для себе

Відскануй QR-код або
натисни на коло!

Сьогодні

Рефлексія. Вправа «5 питань»

Яке завдання
сподобалось
найбільше?

Що ти сьогодні
виконав?

Про що нове ти
сьогодні
дізнався?

Чим ти сьогодні
допоміг іншим?

Над чим ще
потрібно
подумати?

Підручник, с. 20, вправа 37.

*Короткий запис у щоденник
С. 20, впр. 37.*

